

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu <u>Pod względem legislacyjnym i merytorycznym:</u> Arkadiusz Myrcha – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>Opiekun legislacyjny:</u> Monika Walewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego tel. 22 52 12 764, e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl Anna Gawrych, Główny Specjalista, Departament Legislacyjny tel. 882 329 705, e-mail: Anna.Gawrych@ms.gov.pl <u>Opiekun merytoryczny:</u> Adam Synakiewicz, Dyrektor Departamentu Prawa Karnego tel. 22 52 12 645, e-mail: sekretariat.dpk@ms.gov.pl	Data sporządzenia 20.07.2026 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac: UD398
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczność podjęcia prac legislacyjnych stanowi potrzeba zmiany przepisów odnoszących się do wysokości sankcji grzywny w przypadku popełnienia wykroczeń przewidzianych w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach¹ (dalej jako „ustawa”). Tymi wykroczeniami są:

- 1) wyrażanie wartości wielkości fizycznych w jednostkach miar innych niż legalne,
- 2) wprowadzanie do obrotu lub użytkowania, stosowanie bądź przechowywanie w stanie gotowości do użycia przyrządów pomiarowych, podlegających prawnej kontroli metrologicznej, bez wymaganych dowodów tej kontroli lub niespełniających wymagań,
- 3) użytkowanie przyrządów pomiarowych w dziedzinach, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, niezgodnie z warunkami właściwego ich stosowania,
- 4) dokonywanie legalizacji pierwotnej lub legalizacji ponownej przyrządów pomiarowych bez wymaganego upoważnienia,
- 5) świadome utrudnianie organom administracji miar wykonywanie ich zadań w zakresie sprawowania nadzoru.

W obowiązującym stanie prawnym, w przypadku stwierdzenia przez upoważnionych pracowników Okręgowych Urzędów Miar wystąpienia czynów zabronionych opisanych w art. 26 ust. 1 ustawy, organy administracji miar w postępowaniu mandatowym mogą nałożyć, zgodnie z art. 96 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia², grzywnę w wysokości do 500 zł, a w przypadku, o którym mowa w art. 9 § 1 Kodeksu wykroczeń – do 1000 zł.

Ponadto, w przypadku czynu zabronionego wskazanego w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. wprowadzania do obrotu lub użytkowania, stosowania bądź przechowywania w stanie gotowości do użycia przyrządów pomiarowych, podlegających prawnej kontroli metrologicznej, bez wymaganych dowodów tej kontroli lub niespełniających wymagań, kompetencje do nakładania mandatów karnych za to wykroczenie mają również inne podmioty kontrolne, tj. Policja, straż gminna (miejska), Inspekcja Handlowa, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Transportu Drogowego. Dodatkowo, wskazane podmioty mają również kompetencje do nakładania mandatów karnych w przypadku niektórych wykroczeń wymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 oraz pkt. 3-5 ustawy.

Z danych Głównego Urzędu Miar wynika, że w latach 2020-2025 wystawionych zostało łącznie 2 230 mandatów (średniorocznie 372 mandaty). Liczba ta dotyczy wyłącznie mandatów wystawionych przez Okręgowe Urzędy Miar.

¹ (Dz. U. z 2022 r. poz. 2063)

² (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, z późn. zm.)

Nie jest możliwe oszacowanie łącznej liczby oraz praktyki mandatów wystawionych w ostatnich latach przez wszystkie uprawnione do tego organy, w przypadku popełnienia wykroczeń przewidzianych w art. 26 ust. 1 ustawy, z uwagi na brak prowadzenia cząstkowych statystyk w tym przedmiocie przez uprawnione podmioty.

**Liczba wystawionych mandatów
przez Okręgowe Urzędy Miar**

Źródło: Na podstawie danych Departamentu Innowacji i Rozwoju Głównego Urzędu Miar.

W Informacji o wynikach kontroli Nr P/23/088: „Funkcjonowanie administracji miar”, Najwyższa Izba Kontroli (dalej „NIK”) wskazała, że kontrola użytkowników odmierzaczy paliw przeprowadzona przez Okręgowe Urzędy Miar na zlecenie NIK, wykazała m.in. nieprawidłowe odmierzanie przez przyrządy pomiarowe wydawanego paliwa. Wskazane nieprawidłowości dotyczą czynu z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy.

NIK sformułowała zatem wniosek *de lege ferenda* w zakresie rozważenia podjęcia działań w celu zwiększenia dopuszczalnych prawem kwot grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych przez upoważnionych pracowników administracji miar, adekwatnie do społecznej szkodliwości naruszeń prawa dotyczących przyrządów pomiarowych służących do odmierzania paliw ciekłych.

Należy również zwrócić uwagę, że górna granica kwoty mandatu za wykroczenia z art. 26 ust. 1 ustawy nie uległa żadnej zmianie od wejścia w życie ustawy, tj. od 1 stycznia 2003 r. Obowiązująca wówczas ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, przewidywała możliwość nałożenia mandatu w wysokości 500 zł. Ponadto, zmiana siły nabywczej pieniądza na przestrzeni ponad 23 lat samoistnie uzasadnia podwyższenie możliwej do nałożenia grzywny w przedmiotowych postępowaniach mandatowych.

Obecna, możliwa do nałożenia w postępowaniu mandatowym kara grzywny w maksymalnej wysokości 500 zł w przypadku wystąpienia czynów wypełniających znamiona z art. 26 ust. 1 ustawy, jest zbyt niska i nie ma charakteru działania prewencyjnego lub odczuwalnej sankcji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W świetle powyższego, rozwiązaniem problemu zaprezentowanego w punkcie 1 OSR jest podjęcie działań w celu zwiększenia dopuszczalnych prawem kwot grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych przez upoważnionych pracowników administracji miar (innych uprawnionych organów), adekwatnie do społecznej szkodliwości naruszeń prawa dotyczących przyrządów pomiarowych służących do odmierzania paliw ciekłych.

Proponuje się dodanie – w art. 96 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia – § 1ah, który zakłada określenie wysokości kary grzywny, możliwej do nałożenia w postępowaniu mandatowym w sprawach o czyny określone w art. 26 ust. 1 ustawy – w wysokości do 3 000 zł.

Określenie wysokości kary grzywny na takim poziomie, pozwoli na prawidłowe miarkowanie grzywny, przy uwzględnieniu stopnia społecznej szkodliwości ujawnionego czynu. Ponadto, ustalając maksymalny pułap grzywny na poziomie 3 000 zł, uwzględniono potrzebę zachowania proporcjonalności. Przyjęto wysokość sankcji, która zwiększa jej skuteczność prewencyjną, ale jednocześnie nie powinna prowadzić do nadmiernego wzrostu liczby odmów przyjęcia mandatu, co mogłoby skutkować zwiększeniem liczby spraw kierowanych do sądów powszechnych. Przyjęty poziom jest zatem kompromisem pomiędzy potrzebą skutecznego przeciwdziałania naruszeniom, a koniecznością utrzymania efektywności postępowania mandatowego.

Dodatkowo wskazać należy, że inne nieprawidłowości, poza wymienionymi w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy nie były bezpośrednim powodem projektowanej nowelizacji. Jednakże konieczność zachowania wewnętrznej spójności regulacji przemawia za podwyższeniem wysokości grzywny możliwej do nałożenia w postępowaniu mandatowym w stosunku do wszystkich zachowań opisanych w art. 26 ust. 1 ustawy, a nie jedynie w stosunku zachowań opisanych w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy. Przeciętny stopień społecznej szkodliwości wszystkich zachowań opisanych w tym

przepisie jest bowiem porównywalny, co przemawia za stosowaniem tożsamyh regulacji na gruncie postępowania mandatowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązanie ze względu na stopień szczegółowości nie było poddawane analizie prawno porównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy administracji miar – Okręgowe Urzędy Miar	10	Główny Urząd Miar	Wprowadzenie możliwości nałożenia mandatu w wysokości do 3 000 zł za popełnienie jednego z wykroczeń zawartych w art. 26 ust. 1 ustawy.
Użytkownicy przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej	Wielkość trudna do oszacowania	-	
Policja	1	Informacja powszechnie dostępna	
Straże gminne (miejskie)	448 oddziały 8 366 strażników gminnych (miejskich)	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (według stanu na 31.12.2025 r.	
Inspekcja Handlowa	1	Informacja powszechnie dostępna	
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	1	Informacja powszechnie dostępna	
Inspekcja Transportu Drogowego	1	Informacja powszechnie dostępna	

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.).

W ramach opiniowania projekt został przekazany następującym podmiotom:

1. Prokurator Krajowy;
2. Sąd Najwyższy;
3. Krajowa Rada Sądownictwa;
4. Krajowa Rada Prokuratorów;
5. Naczelna Rada Adwokacka;
6. Krajowa Rada Radców Prawnych;
7. Rzecznik Praw Obywatelskich;
8. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
9. Prezesi sądów apelacyjnych (oraz sądy okręgowe i sądy rejonowe);
10. Prezesi wojskowych sądów okręgowych (oraz sądy garnizonowe);
11. Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury;
12. Prezes Głównego Urzędu Miar;
13. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
14. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych;

15. Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
16. Główny Inspektor Transportu Drogowego;
17. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna.

Czas trwania opiniowania – 21 dni.

W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przekazany następującym podmiotom:

1. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;
2. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
3. Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia”;
4. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych;
5. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA;
6. Konfederacja „Lewiatan”;
7. Business Centre Club;
8. Polska Rada Biznesu;
9. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej;
10. Sieć Obywatelska Watchdog Polska;
11. Fundacja Krakowski Instytut Prawa Karnego;
12. Instytut Wymiaru Sprawiedliwości;
13. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
14. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
15. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
16. Związek Rzemiosła Polskiego;
17. Związek Pracodawców Polskich;
18. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
19. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
20. Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
21. Polska Izba Handlu;
22. Stowarzyszenie Konsumentów Polskich;
23. Federacja Konsumentów;
24. Polska Izba Paliw Płynnych;
25. Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego;
26. Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług;
27. Związek Polskich Pracodawców Handlu i Usług;
28. Polska Izba Ochrony;
29. Polska Izba Stacji Kontroli Pojazdów;
30. Forum Przewoźników Ekspresowych;
31. Izba Gospodarcza Transportu Lądowego;
32. Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego;
33. Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji;
34. Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych;
35. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
36. Krajowa Izba Gospodarcza;
37. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
38. Polska Rada Centrów Handlowych;
39. Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa POLSOR;
40. Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP;
41. Unia Metropolii Polskich;
42. Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza.

Czas trwania konsultacji publicznych – 21 dni.

Z uwagi na zakres regulacji bezpośrednio dotyczący funkcjonowania straży gminnych (miejskich), a więc formacji samorządowej, projekt ustawy został przekazany do opiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach opiniowania Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prokurator Krajowy, Krajowa Rada Radców Prawnych, Prezes Głównego Urzędu Miar, Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach, Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu i Prokurator Regionalny w Szczecinie poinformowali o braku uwag do projektu. Krajowa Rada Prokuratorów przekazała pozytywną opinię o projekcie ustawy.

Uwagi do projektu rozporządzenia zostały przedstawione przez Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie i Prezesa Sądu Rejonowego w Pszczynie.

Zestawienie przedstawionych uwag wraz z odniesieniem Ministra Sprawiedliwości zawiera odrębna tabela.

W ramach konsultacji publicznych uwagi do projektu zostały przedstawione przez Konfederację „Lewiatan” i Polską Izbę Paliw Płynnych.

Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie” poinformowała o braku uwag do projektu.

Zestawienie przedstawionych uwag wraz z odniesieniem Ministra Sprawiedliwości zawiera odrębna tabela.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Brak wpływu na wydatki sektora finansów publicznych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja może wpłynąć na dochody sektora finansów publicznych, w związku z podwyższeniem wysokości kary grzywny, możliwej do nałożenia w postępowaniu mandatowym do 3 000 zł. Skala ewentualnego wzrostu dochodów budżetu państwa jest trudna do oszacowania, ponieważ będzie zależała od liczby ujawnianych naruszeń i wysokości nakładanego mandatu.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).						

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Brak wpływu.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie proponowanej zmiany ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, ponieważ może ograniczyć liczbę wykroczeń z art. 26 ust. 1 ustawy, popełnianych przez użytkowników przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Przedmiotowy projekt ustawy nie wpłynie na obciążenia regulacyjne.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Możliwy jest pośredni wpływ na sądy powszechne, które w postępowaniu w sprawach o wykroczenia będą orzekały grzywnę. Wprowadzenie możliwości zwiększenia dopuszczalnych prawem kwot grzywnien, nakładanych w drodze mandatów karnych przez upoważnionych pracowników administracji miar, powinno zniechęcać użytkowników przyrządów pomiarowych do popełniania czynów z art. 26 ust. 1 ustawy, co może skutkować zmniejszeniem liczby spraw rozpatrywanych przez sądy. Z drugiej strony, podniesienie poziomu wartości grzywnien, może wpłynąć na zwiększenie się liczby odmów przyjęcia mandatów karnych, a w konsekwencji zwiększenie liczby kierowanych wniosków do sądów, co może skutkować zwiększeniem liczby spraw o wykroczenia, wymagających rozpatrzenia przez sądy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		